

# **Nowe partnerstwo dla spójności**

**konwergencja konkurencyjność współpraca**

**Trzeci raport na temat spójności gospodarczej i społecznej**

***Europe Direct to serwis, który pomoże Państwu  
znaleźć odpowiedzi na pytania dotyczące Unii Europejskiej.***

Oto nowy numer bezpłatny:  
**00 800 6 7 8 9 10 11**

Bardzo wiele informacji na temat Unii Europejskiej znajduje się w Internecie.  
Dostęp można uzyskać przez serwer Europa (<http://europa.eu.int>).

Dane katalogowe znajdują się na końcu niniejszej publikacji.

Luksemburg: Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, 2004.

ISBN 92-894-4931-4

© Wspólnoty Europejskie, 2004

Powielanie materiałów jest dozwolone pod warunkiem, że zostanie podane ich źródło.

*Printed in Belgium*

Druk na papierze białym bezchlorowym.



## Przedmowa

---

Celem niniejszego raportu, będącego wynikiem prac trwających przez ostatnie trzy lata, jest przedstawienie wizji Komisji Europejskiej dotyczącej przyszłości europejskiej polityki zmniejszania różnic i promowania większej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

Opracowanie raportu nie było zadaniem wyłącznie technicznym. Wręcz przeciwnie, wiązały się z nim szczegółowe konsultacje na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, mające na celu zapewnienie, że nowa wizja odpowiadać będzie potrzebom i uzasadnionym oczekiwaniom obywateli Europy.

W trakcie tych konsultacji zadawano mi wiele wnikliwych pytań na temat wpływu „wartości dodanej” interwencji Unii Europejskiej w tej dziedzinie. Na przykład: czy polityka spójności doprowadziła do zmniejszenia gospodarczych, społecznych i terytorialnych nierówności pod względem standardu życia i możliwości?


Raport dostarcza szczegółowych odpowiedzi na tego rodzaju istotne pytania. Potwierdza znaczącą wartość dodaną Europy na wielu poziomach, pod względem szybkiego niwelowania różnic w dochodach bogatych i biednych, stworzenia wielu nowych możliwości, niejednokrotnie dla działań innowacyjnych, oraz utworzenia sieci łączących regiony, przedsiębiorstwa i ludzi na całym kontynencie.

Raport potwierdza także, iż poczyniono równie znaczący postęp w sposobie, w jaki rozwiązujemy w Europie nasze problemy gospodarcze. Europejska polityka spójności jest katalizatorem nowych form partnerstwa, angażujących władze regionalne i lokalne, rządy państwowe i Unię, które współpracują zarówno w obrębie, jak i ponad granicami narodowymi, planując i realizując wspólne strategie rozwoju.

Cała ta niezbędna praca będzie jeszcze daleka od ukończenia w momencie zamknięcia obecnej generacji programów w 2006 r. W przyszłości czeka nas wiele wyzwań wynikających ze znacznego powiększenia różnic społecznych i gospodarczych w Unii po rozszerzeniu, z prawdopodobnego przyspieszenia zmian gospodarczych w efekcie większej konkurencji spowodowanej globalizacją, ze skutków rewolucji w nowych technologiach i z rozwoju gospodarki opartej na wiedzy. Na te globalne zmiany gospodarcze nakładają się skutki starzenia się populacji oraz imigracji obywateli państw trzecich do miast i miasteczek Unii. Ponadto szefowie państw i rządów Unii, podczas spotkania w Lizbonie w marcu 2000 r., wyznaczyli ambitny cel uczynienia z Europy *najbardziej dynamicznej i konkurencyjnej, opartej na wiedzy gospodarki na świecie*.

Aby zmierzyć się z tymi gospodarczymi oraz politycznymi wyzwaniami, Komisja proponuje na okres 2007-2013 nową politykę spójności, która pozwoli wszystkim Państwom Członkowskim i wszystkim regionom działać w partnerstwie na rzecz stałego wzrostu i większej konkurencyjności. W przyszłości, podobnie jak teraz, należy skoncentrować wysiłki na pomocy w nadrobieniu zaległości biedniejszym regionom Unii, zwłaszcza w nowych Państwach Członkowskich. Jednak Komisja proponuje również zajęcie się poważnymi trudnościami występującymi w innych częściach Unii, na przykład wynikającymi z przemian gospodarczych, degradacji terenów miejskich lub stałych utrudnień naturalnych.

Nową generację polityki spójności należy wprowadzać poprzez uproszczony i zdecentralizowany system zarządzania. Tylko dzięki zaangażowaniu wszystkich sił oraz mobilizacji talentów i zasobów wszystkich swoich regionów i obywateli, Europa może odnieść sukces. A to właśnie jest celem zaproponowanego *Nowego partnerstwa dla spójności*.



Michel Barnier

# Spis treści

---

Przedmowa . . . . .	iii
Streszczenie. . . . .	vii
Wnioski: propozycja zreformowania polityki spójności . . . . .	xxv
Część 1 — Spójność, konkurencyjność, zatrudnienie, wzrost – obecny stan rzeczy i występujące tendencje	
Spis treści . . . . .	1
Spójność gospodarcza i społeczna . . . . .	2
Spójność terytorialna. . . . .	27
Czynniki determinujące wzrost, zatrudnienie i konkurencyjność . . . . .	36
Załącznik statystyczny do cz. 1 . . . . .	65
Część 2 — Oddziaływanie polityki prowadzonej przez Państwa Członkowskie na sytuację w zakresie spójności	
Wprowadzenie . . . . .	84
Następstwa wydatkowania środków publicznych dla polityki realizowanej na poziomie ogólnokrajowym . . . . .	84
Regionalny zasięg wydatkowania środków publicznych. . . . .	87
Polityka podatkowa a poziom PKB w regionach. . . . .	92
Polityka rozwoju regionalnego w Państwach Członkowskich . . . . .	96
Załącznik statystyczny do cz. 2. . . . .	101
Część 3 — Oddziaływanie wspólnotowej polityki: konkurencyjność, zatrudnienie, spójność	
Wprowadzenie . . . . .	114
Wkład wspólnotowej polityki do osiągania spójności w świetle strategii lizbońskiej i goeteborskiej . . . . .	114
Reformowanie wspólnotowych polityk: Wspólna Polityka Rolna i Wspólna Polityka Rybacka. . . . .	125
Komplementarność pomocy państwowej i polityki spójności. . . . .	128
Wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne: poprawa warunków umożliwiających rozwój. . . . .	131
Postrzeganie wspólnotowej polityki na poziomie regionalnym . . . . .	132
Część 4— Oddziaływanie i wartość dodana polityki strukturalnej	
Wprowadzenie . . . . .	138
Interwencje strukturalne w regionach realizacji działań Celu nr 1: wzrost, konwergencja, integracja . . . . .	140
Działania interwencyjne w regionach realizacji Celu nr 2: restrukturyzacja i tworzenie miejsc pracy. . . . .	150
Wsparcie dla rolnictwa, rozwoju obszarów wiejskich i rybołówstwa . . . . .	152
Propagowanie zatrudnienia, edukacji i szkoleń za pośrednictwem EFS. . . . .	154
Inicjatywy Wspólnoty: propagowanie współpracy i współdziałania w ramach struktur sieciowych . . . . .	156
Poprawa efektywności metod zarządzania. . . . .	162

Rozszerzenie Unii a polityka spójności: wyzwania przyszłości . . . . .	170
Debata na temat przyszłości polityki spójności. . . . .	176
Załącznik statystyczny do cz. 4. . . . .	179
Główne wskaźniki regionalne . . . . .	187
Wykazy wykresów, mapek i tabel. . . . .	205